

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 36/2013(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 17 Ιουλίου, 2013

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσσαυγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **άρθρων 29(1)** και **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 31, 32(3)(γ)** και **32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Τα πιο πάνω άρθρα αναφέρουν:

26.—(1) Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές—

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

29.—(1) Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

31. Σε περίπτωση συμμετοχής παιδιών σε εκπομπή απαγορεύονται:

(β) οι ερωτήσεις σε παιδιά κάτω των 16 ετών που αφορούν οικογενειακά θέματα ή θέματα πάνω στα οποία το παιδί δεν έχει την ικανότητα να απαντήσει ενσυνείδητα.

32-(3) Απαγορεύεται-

(γ) η παρουσίαση ανηλίκων ως μαρτύρων ή θυμάτων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων από τι ειδησεογραφικές και άλλες ενημερωτικές εκπομπές των σταθμών. Επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση, εφόσον είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και μόνο ύστερα από γραπτή άδεια του κηδεμόνα·

(δ) η δημοσιοποίηση των ονομάτων ανηλίκων που εμπλέκονται σε αστυνομικές ή δικαστικές διαδικασίες και η μετάδοση οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **28.5.2013**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 - 5:

1. Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00** κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής «**Για Σένα**» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους, συμμετείχε στο πρόγραμμα παιδί κάτω των 16 ετών στο οποίο η παρουσιάστρια απηύθυνε ερωτήσεις που αφορούν οικογενειακά θέματα ή θέματα πάνω στα οποία το παιδί δεν έχει την ικανότητα να απαντήσει ενσυνείδητα κατά παράβαση του **Κανονισμού 31** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Συγκεκριμένα, φιλοξενήθηκαν η δεκάχρονη Ρομπέρτα Τόμπας και η γιαγιά της κ. Βιολέτα Τόμπας, από τη Ρουμανία. Στο στούντιο υπήρχε μεταφράστρια για την γιαγιά. Η ανήλικη, που μιλά ελληνικά, βρισκόταν σε άλλο στούντιο με χαμηλό φωτισμό και γυρισμένη την πλάτη στην κάμερα. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια που απαντούσε η ανήλικη στις ερωτήσεις της παρουσιάστριας, στην οθόνη αναγραφόταν το όνομά της: **Ρομπέρτα Τόμπας**.

Στην εκπομπή μεταδόθηκε αρχικά αυτούσιο το ρεπορτάζ για την οικογένεια Τόμπας με πλάνα από τη γειτονιά που βρίσκεται η ενοικιαζόμενη οικία, όπως είχε προβληθεί την προηγούμενη μέρα στο δελτίο ειδήσεων του ΜΕΓΑ. Η οικογένεια μένει στο δρόμο από τη νύχτα της Ανάστασης, αφού ο ιδιοκτήτης της οικίας που ενοικίαζαν έβγαλε έξω τα πράγματά τους και κλείδωσε το σπίτι.

Κατά τη διάρκεια των ερωτήσεων προς την ανήλικη και την γιαγιά της, η παρουσιάστρια Χρ. Αριστοτέλους ζήτησε την παρέμβαση του εκπρόσωπου Τύπου της Αστυνομίας, κ. Ανδρέα Αγγελίδη. Ο κ. Αγγελίδης ανέφερε ότι πρόκειται περί περιστατικού το οποίο διερευνάται και ανέφερε ότι είχαν ζητήσει από την οικογένεια να δώσει κατάθεση, αλλά αρνήθηκαν γιατί ήθελαν πρώτα να συμβουλευθούν τον δικηγόρο τους. «Η συμβουλή είναι ότι πρέπει να δώσουν κατάθεση για το περιστατικό το οποίο είχε γίνει, αφού συμβουλευθούν το δικηγόρο και να έρθουν σε επαφή με το Γραφείο Ευημερίας για να εξασφαλίσουν στέγη στην ανήλικη» ανέφερε ο κ. Αγγελίδης.

Σε ερώτηση της παρουσιάστριας γιατί η ανήλικη μένει με τους παππούδες, η κ. Τόμπας ανέφερε τα εξής:

Κ. Τόμπας (γιαγιά): *«Οι γονείς της την άφησαν στην επιμέλεια του Γραφείου Ευημερίας επειδή οι γονείς της δεν ήταν καλοί γονείς (η κάμερα δείχνει το στούντιο στο οποίο είναι η μικρή, με την πλάτη γυρισμένη στην κάμερα). Ακόμα κι αν ήταν ο γιος μου, δεν ήταν καλός γονέας. Και την πήραμε να την μεγαλώσουμε εμείς».*

(Η κάμερα εστιάζει στην πλάτη του ανήλικου παιδιού και στην οθόνη αναγράφεται το όνομά της: Ρομπέρτα Τόμπας)

Χρ. Αριστοτέλους (παρουσιάστρια): *«Αγάπη μου, θέλουμε να μας πεις πώς – δυσκολεύομαι κιόλας έτσι να ακούσουμε αυτά που θα ακούσουμε από το μωρό- πώς είναι η ζωή σου».*

Ρομπέρτα (ανήλικη): «Η ζωή μου είναι δύσκολη, επειδή χωρίς τη μάμα και τον μπαμπά είναι σαν να είμαι μόνη, αλλά με την γιαγιά που με φροντίζει και τον παππού που είναι χτυπημένος πάλι νιώθω λίγο καλά, επειδή τουλάχιστον έχω κάποιον από την οικογένειά μου».

Χρ. Αριστοτέλους: Τι έγινε αυτές τις μέρες και βρέθηκαν όλα τα πράγματά σας έξω;

Ρομπέρτα: «Τη μέρα του..το Σάββατο πήγαμε ούλλοι στην εκκλησία κι όταν ήρθαμε σπίτι πήγα να πάρω Φως στον ιδιοκτήτη μας, αλλά άρκεψε να με δέρνει με το μαστούνι. Και την επόμενη μέρα την Κυριακή πήγαμε σε κάποιον φίλο της γιαγιάς για να φάμε επειδή δεν είχαμε τι να φάμε για το Πάσχα και μας τηλεφώνησε μια φίλη της γιαγιάς άλλη, να μας πει ελάτε σπίτι γιατί ο ιδιοκτήτης θα σας βγάλει έξω τα πράγματα».

Χρ. Αριστοτέλους: Τι έγινε πώς τους πέταξαν έξω από το σπίτι;

Κ. Τόμπας: «[...] ακριβώς την ώρα που θα πίναμε τον καφέ μας και θα βλέπαμε τηλεόραση, γιατί σπίτι μας δεν είχαμε ρεύμα και η Ρομπέρτα ήθελε να βλέπει τηλεόραση, κάποιος μας έπιασε τηλέφωνο και μας είπε να έρθουμε γρήγορα πίσω γιατί τα πράγματά μας είναι πεταγμένα στο δρόμο. [...] Όταν φτάσαμε σπίτι η πόρτα ήταν κλειστή με μια αλυσίδα και έπρεπε να σκαρφαλώσω την περίφραξη. Τα πράγματά μου ήταν μέσα σε σακκούλια, έξω από την περίφραξη, έξω από την αυλή του σπιτιού. Ήταν να τον ρωτήσω γιατί έκαμε έτσι πράγματα επειδή δεν είχαν το δικαίωμα να κάμουν. Ήθελα να μου δείξουν το δικαστικό ένταλαμα και μου είπε: βγες έξω αμέσως από την οικία μου επειδή θα σας σκοτώσω όλους».

Σε ερώτηση της παρουσιάστριας πώς μιλά τόσο καλά ελληνικά η μικρή, η γιαγιά απάντησε:

κ. Τόμπας: *«Πρώτη τάξη την έκανε στη Ρουμανία, ξανά άρχισε εδώ στην Κύπρο πήγε πρώτη τάξη, για να μπορέσει να μάθει τη γλώσσα μέχρι να αρχίσει το σχολείο ξανά. Σε ενάμισι μήνα έμαθε, γιατί είναι ένα έξυπνο κορίτσι και είναι πολύ καλή μαθήτρια».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ποιες οι συνθήκες που ζούσατε πριν στην Ρουμανία»;*

κ. Τόμπας: *«Μαζί με τον άντρα μου Ζούσαμε εδώ και 35 χρόνια στη Ρουμανία. Ο άντρας μου ήταν πολλά καλός άνθρωπος. Επειδή τώρα δεν μπορώ να πω αυτό επειδή δεν είναι όπως ήταν πριν. Δεν ήταν πότης, αγαπούσε την οικογένειά του. Έχουμε 5 παιδιά, τους μεγαλώσαμε με αγάπη, μαζί μου. Ποτέ δε νόμισα ότι θα φτάσουμε σε αυτή την κατάσταση. Ήθελε απλώς να επισκεφτεί τα εγγόνια που γεννήθηκαν εδώ στην Κύπρο και δεν τους είδαμε ποτέ».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ρομπέρτα μου χθες το βράδυ που μιλήσαμε μου είπες ότι δεν ήθελες να μείνεις κάπου αλλού».*

Ρομπέρτα: *«Ε, ναι. Επειδή η γιαγιά με μεγάλωσε από μικρή και είναι σαν μαμά και μπαμπάς μου ο παππούς κι η γιαγιά. Γι' αυτό εγώ δε θέλω να πάω κάπου μακριά από την οικογένειά μου».*

-Χρ. Αριστοτέλους: *«Θέλεις όπου και να είσαι να είστε όλοι μαζί...»*

-Ρομπέρτα: *«Ναι, αυτό που θέλω. Οι όπως ήταν η μαμά και ο μπαμπάς που χωρίστηκαν από τους ίδιους. Εν θέλω να χωριστώ ούτε από την γιαγιά και τον παππού».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ρομπέρτα μου, η σχέση που είχες εσύ μαζί με τους ανθρώπους που σας ενοικίαζαν το σπίτι ποια ήταν; Σε φρόντιζαν σου έδιναν κάτι να πάρεις στο σχολείο»;*

Ρομπέρτα: *«Ναι, κάποτε μου έφτιαχναν. Αυτό που δε μου άρεσε, τη νύχτα της Ανάστασης να πάω να τους πάρω Φως και να αρκέψουν να με δέρουν»;*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Θέλεις να μας πεις πώς ήταν αυτές οι 4-5 μέρες για σένα»;*

Ρομπέρτα: *«Ήταν σαν ένα κακό όνειρο. Δεν ξέρω. Φοβήθηκα. Δεν μπορούσα να κοιμηθώ τις νύχτες. Ήξερα ότι ο παππούς μου που είναι άρρωστος δεν κοιμόταν, κι η γιαγιά μου καθόταν όλη τη νύχτα να προσέχει τα πράγματα έξω».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Και καθόσουνα κι εσύ εκεί μαζί με τον παππού και τη γιαγιά».*

Ρομπέρτα: *«Ναι, αυτό έγινε».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Με τη θεία σου που μένει στην Κύπρο ποια είναι η σχέση σας»;*

Ρομπέρτα: *«Με τη θεία είναι καλή η σχέση, γιατί η θεία μου είναι και νονά μου, που με βάφτισε. Η θεία μου πάντα με πρόσεχε όταν ήθελα κάτι της ελαλούσα και πάντα μου το έφερνε. Αλλά και τώρα η θεία μου έφτασε σε κακή κατάσταση και δεν μπορεί να μας βοηθήσει».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Δεν μπορεί ούτε η ίδια να σας προσφέρει μια στέγη για να σας βοηθήσει».*

Ρομπέρτα: *«Ναι».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Μας εξήγησε και η Ρομπέρα γιατί δεν έχει βοηθήσει η κόρη τους, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα και το χώρο».*

Κ. Τόμπας (γιαγιά): «Επειδή και η κόρη μου έχει 4 παιδιά. Και το σπίτι που μένει δεν κάνει ούτε για τα παιδιά της. Το κορίτσι μου δε δουλεύει, ο άντρας της βασανίζεται για να φέρνει λεφτά σπίτι να για να αγοράζουν φαί και δεν μπορώ να πιάσω από άλλα τέσσερα παιδιά το φαί από το στόμα, επειδή εγώ έχω ένα παιδί να μεγαλώσω παρόλο που μένω στη στράτα».

Χρ. Αριστοτέλους: «Θέλω να πω ότι ήρθε μια κυρία τώρα εδώ στο ΜΕΓΑ με δάκρυα στα μάτια και μας έχε φέρει αυτή τη σακούλα για την Ρομπέρτα, με ρούχα εδώ, ολοκαίνουρια ρούχα με τις ετικέττες πάνω και χρήματα, μας έχει φέρει 100 ευρώ. Και θέλω να πω και κάποια άλλα πράγματα τα οποία προσφέρουμε εμείς στη μικρή μας, την Ρομπέρτα. Ρομπέρτα μου τα ακούς όλα, τα βλέπεις όλα, εμείς σε βλέπουμε πλάτη, αλλά εσύ τα βλέπεις όλα και τα αντιλαμβάνεσαι όλα».

Ρομπέρτα: «Ναι, ναι».

Χρ. Αριστοτέλους: «Να πω, είδη ένδυσης από την εταιρεία Hand Ten, αξίας 70 ευρώ, δωροεπιταγή από τις υπεραγορές Άλφα Μέγα [...]».

Ρομπέρτα: «Ευχαριστώ».

Η γιαγιά καταληκτικά ευχαριστεί τους γείτονες που τους έφεραν φαγητό, συγκινείται και δακρύζει, κι η παρουσιάστρια ρωτά ξανά την ανήλικη αν θέλει να αναφέρει κάτι:

Ρομπέρτα: «Θέλω να πω σε όλους που βοήθησαν και μας βοηθούν ακόμα ένα μεγάλο ευχαριστώ επειδή εμείς ξανα ήμασταν στο δρόμο και κανένας δε μας βοήθησε».

2. Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00** κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής «**Για Σένα**» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους

δημοσιοποιήθηκε το όνομα ανήλικης που εμπλέκεται σε αστυνομική διαδικασία και μεταδόθηκαν πληροφορίες που οδηγούν στην αποκάλυψη της ταυτότητάς της κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Συγκεκριμένα, στην εκπομπή «Για Σένα» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους που μεταδόθηκε στις **08.05.2013**, μεταξύ των ωρών **16:00–19:00** φιλοξενήθηκαν η δεκάχρονη Ρομπέρτα Τόμπας και η γιαγιά της κ. Βιολέτα Τόμπας, από τη Ρουμανία. Στο στούντιο υπήρχε μεταφράστρια για την γιαγιά. Η ανήλικη, που μιλά ελληνικά, βρισκόταν σε άλλο στούντιο με χαμηλό φωτισμό και γυρισμένη την πλάτη στην κάμερα. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια που απαντούσε η ανήλικη στις ερωτήσεις της παρουσιάστριας, στην οθόνη αναγραφόταν το όνομά της: ***Ρομπέρτα Τόμπας.***

Στην εκπομπή μεταδόθηκε αρχικά αυτούσιο το ρεπορτάζ για την οικογένεια Τόμπας με πλάνα από τη γειτονιά που βρίσκεται η ενοικιαζόμενη οικία, όπως είχε προβληθεί την προηγούμενη μέρα στο δελτίο ειδήσεων του ΜΕΓΑ. Η οικογένεια μένει στο δρόμο από τη νύχτα της Ανάστασης, αφού ο ιδιοκτήτης της οικίας που ενοικίαζαν έβγαλε έξω τα πράγματά τους και κλείδωσε το σπίτι.

Κατά τη διάρκεια των ερωτήσεων προς την ανήλικη και την γιαγιά της, η παρουσιάστρια Χρ. Αριστοτέλους ζήτησε την παρέμβαση του εκπρόσωπου Τύπου της Αστυνομίας, κ. Ανδρέα Αγγελίδη, ο οποίος ανέφερε τα εξής: *«Εκείνο το οποίο μπορώ να πω κατ' αρχήν, να αναφέρω πως έχουν τα γεγονότα, όπως έχουν περιέλθει σε γνώση μας. Είχε γίνει ένα παράπονο το Πάσχα γύρω στις 4:00 ότι υπήρχε κάποιο πρόβλημα σε κάποια συγκεκριμένη διεύθυνση. Τώρα, φαίνεται ότι τους είχαν βγάλει έξω τα πράγματα, κάποιες σακούλες από ρούχα. Από τις εξετάσεις που είχαν γίνει φαίνεται ότι το ενοικιαζόμενο σπίτι δεν είναι ενοικιασμένο στο ηλικιωμένο ζεύγος, αλλά στα παιδιά τους. Με βάση ότι έχω αναφέρει, οι παραπονούμενοι τους είχαν δώσει επιστολή για να το*

εγκαταλείψουν από τις 5 Απριλίου. Δεν εγκατέλειψαν το σπίτι, τους έβγαλαν τα πράγματα έξω και όπως έχω πει το ζεύγος το ηλικιωμένο το οποίο διέμενε μέσα δεν είναι τα πρόσωπα τα οποία είχαν ενοικιάσει το σπίτι, αλλά τα παιδιά τους. Τώρα, στη συνέχεια φαίνεται ότι κατά τη διάρκεια αυτού του επεισοδίου που έβγαλαν τα πράγματα έξω από πλευράς των παραπονουμένων υπήρξαν κάποιες καταγγελίες για επιθέσεις και εξυβρίσεις κι από τα δύο μέρη. Από τους μεν, αυτούς που διέμεναν στο σπίτι, αλλά κι από πλευράς των παραπονούμενων. Τώρα, τους είχαμε ζητήσει...καταρχήν είναι ένα περιστατικό το οποίο διερευνάται. Είχαμε ζητήσει από πλευράς των προσώπων που προφανώς βρίσκονται εκεί κοντά σας, γιατί δεν ξέρω δε βλέπω τι ακριβώς...ναι υπήρχε κι ένα ανήλικο 10 χρονών. Τους είχαν ζητήσει από πλευράς των συναδέλφων να δώσουν κατάθεση, αλλά είπαν ότι θα το αποφάσιζαν μετά, αφού θα είχαν συμβουλευθεί τον δικηγόρο τους. Για το θέμα αυτό ενημερώθηκε και το γραφείο Ενημερίας, κι επίσης ενημερώθηκε κι αρμόδιος λειτουργός της πρεσβείας. Την ημέρα που έγινε το περιστατικό παρόλο που οι ίδιοι ήθελαν να μείνουν στο σπίτι το οποίο διέμεναν, αλλά δεν υπήρχε ανταπόκριση από πλευράς των ιδιοκτητών, είχε γίνει μια διευθέτηση, πρόταση, να μείνουν προσωρινά στο σπίτι της κόρης της κυρίας Βιολέτας, η οποία εξ όσων γνωρίζουμε είναι παντρεμένη με Ελληνοκύπριο, αλλά αρνήθηκαν. Χθες, είχαν εντοπιστεί από περίπολο της αστυνομίας το ζεύγος η κ. Βιολέτα με τον σύζυγό της και την εγγονή να βρίσκονται στο πεζοδρόμιο έξω από την οικία που ενοικίαζαν [...] ενημερώθηκε το Γραφείο Ενημερίας [...]. Το πρώτο που θέλω να τονίσω είναι: πρώτον, η υπόθεση από πλευράς δικής μας διερευνάται. Η συμβουλή είναι ότι θα πρέπει να δώσουν κατάθεση για το περιστατικό το οποίο είχε γίνει, αφού συμβουλευθούν το δικηγόρο τους απ' ότι είχαν πει, για να διερευνηθεί το όλο περιστατικό. Και το τρίτον, γιατί είναι και μια ανήλικη στη μέση 10 χρονών και θα πρέπει να μείνει κάπου κι όχι στους δρόμους, να έρθουν σε επικοινωνία με το Γραφείο Ενημερίας, το οποίο είναι ήδη ενήμερο για να εξασφαλίσουν στέγη γιατί αυτά δεν είναι σωστά».

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε η γιαγιά και ο δικηγόρος της οικογένειας, ο παππούς της ανήλικης ήρθε στην Κύπρο το 2010 μαζί με την εγγονή του για να επισκεφτεί την κόρη του που είναι νυμφευμένη με Κύπριο. Τον χτύπησε ιδιωτικό αυτοκίνητο, που οδηγούσε ένας αστυνομικός, έπεσε σε κόμα και αναγκάστηκε να έρθει από τη Ρουμανία η σύζυγός του. Έκτοτε έμειναν εδώ μέχρι να ολοκληρωθεί η δίκη.

Παρέμβαση στην εκπομπή έκανε ο δικηγόρος της οικογένειας, Παύλος Χριστοδουλίδης, ο οποίος ανέφερε ότι στο δυστύχημα ο παππούς της ανήλικης, κ. Τόμπας, χτύπησε το κεφάλι του που του προκάλεσε οργανικό ψυχοσύνδρομο.

Παύλος Χριστοδουλίδης (δικηγόρος οικογένειας): *«Έχει χάσει τις βασικές ανθρώπινες αισθήσεις. Δεν αντιλαμβάνεται κίνδυνο, χαρά, δεν πονεί. Είναι σαν ζωντανός νεκρός. Είναι ανίκανος να φροντίσει τον εαυτό του με οποιοδήποτε τρόπο. Όλη μέρα είναι σαν ακίνητος. Κάποιες φάσεις τον πιάνουν κάτι σαν αναλαμπές [...]. Μέσα σε εκείνο το διάστημα. Κάποιες φορές έχει σοβαρές επιθετικές τάσεις σε οποιονδήποτε είναι μπροστά του. Δεν ξέρει ποια είναι η εγγονή του ή η γυναίκα του ή τα παιδιά του. Όποιος είναι κοντά του εκδηλώνεται επιθετικά εναντίον του. Αυτό μπορεί να διαρκέσει δευτερόλεπτα ή λεπτά».*

Ο δικηγόρος ανέφερε ότι ο οδηγός του οχήματος δεν παραδέχεται ότι χτύπησε τον κ. Τόμπας. Εξήγησε επίσης ότι η οικογένεια παραμένει στην Κύπρο εξαιτίας της δίκης, επειδή συνεχώς προκύπτουν θέματα που πρέπει να λυθούν, σημειώνοντας ότι δεν είναι το πιο εύκολο πράγμα για έναν τέτοιο ασθενή να ταξιδεύει με αεροπλάνο, καθώς δεν είναι ένας απλός επιβάτης. Ο κ. Χριστοδουλίδης είπε επίσης ότι σημειώθηκε καθυστέρηση στο να δοθεί έγκριση για διαχείριση της υπόθεσης, εξαιτίας του ότι ο κ. Τόμπας είναι ανίκανος να τη χειριστεί ο ίδιος. Για να καταστεί εφικτό να δοθεί η διαχείριση έγινε σειρά εξετάσεων.

Αναφέρουμε αποσπάσματα από τα λεχθέντα της γιαγιάς της ανήλικης, κ. Τόμπας, έτσι όπως η μεταφράστρια τα μετέφερε:

Η κ. Τόμπας σε ερώτηση της παρουσιάστριας ανέφερε: *«Άρχισε να γίνεται πολύ επιθετικός και έπρεπε να τον πάρουμε και στο ψυχιατρείο, με τη βοήθεια της Αστυνομίας που μας έδωσε ένταλμα από το Δικαστήριο για να μπορέσουμε να τον πάρουμε στο ψυχιατρικό νοσοκομείο. Μας έδωσε το δικαστήριο το ένταλμα, γιατί ο ίδιος δεν ήξερε τι πρέπει να κάνει με την υγεία του».*

Σε ερώτηση της παρουσιάστριας γιατί η ανήλικη μένει με τους παππούδες, η κ. Τόμπας ανέφερε τα εξής:

Κ. Τόμπας (γιαγιά): *«Οι γονείς της την άφησαν στην επιμέλεια του Γραφείου Ευημερίας επειδή οι γονείς της δεν ήταν καλοί γονείς (η κάμερα δείχνει το στούντιο στο οποίο είναι η μικρή, με την πλάτη γυρισμένη στην κάμερα). Ακόμα κι αν ήταν ο γιος μου, δεν ήταν καλός γονέας. Και την πήραμε να την μεγαλώσουμε εμείς».*

(Η κάμερα εστιάζει στην πλάτη του ανήλικου παιδιού και στην οθόνη αναγράφεται το όνομά της: Ρομπέρτα Τόμπας)

Χρ. Αριστοτέλους (παρουσιάστρια): *«Αγάπη μου, θέλουμε να μας πεις πώς – δυσκολεύομαι κιόλας έτσι να ακούσουμε αυτά που θα ακούσουμε από το μωρό-πώς είναι η ζωή σου».*

Ρομπέρτα (ανήλικη): *«Η ζωή μου είναι δύσκολη, επειδή χωρίς τη μάμα και τον μπαμπά είναι σαν να είμαι μόνη, αλλά με την γιαγιά που με φροντίζει και τον παππού που είναι χτυπημένος πάλι νιώθω λίγο καλά, επειδή τουλάχιστον έχω κάποιον από την οικογένειά μου».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Τι έγινε αυτές τις μέρες και βρέθηκαν όλα τα πράγματά σας έξω»;*

Ρομπέρτα: *«Τη μέρα του..το Σάββατο πήγαμε ούλλοι στην εκκλησία κι όταν ήρθαμε σπίτι πήγα να πάρω Φως στον ιδιοκτήτη μας, αλλά άρκεψε να με δέρνει με το μαστούνι. Και την επόμενη μέρα την Κυριακή πήγαμε σε κάποιοι φίλοι της γιαγιάς για να φάμε επειδή δεν είχαμε τι να φάμε για το Πάσχα και μας τηλεφώνησε μια φίλη της γιαγιάς άλλη, να μας πει ελάτε σπίτι γιατί ο ιδιοκτήτης θα σας βγάλει έξω τα πράγματα».*

Χρ. Αριστοτέλου: *«Τι έγινε πώς τους πέταξαν έξω από το σπίτι»;*

Κ. Τόμπας: *«[...] ακριβώς την ώρα που θα πίναμε τον καφέ μας και θα βλέπαμε τηλεόραση, γιατί σπίτι μας δεν είχαμε ρεύμα και η Ρομπέρτα ήθελε να βλέπει τηλεόραση, κάποιος μας έπιασε τηλέφωνο και μας είπε να έρθουμε γρήγορα πίσω γιατί τα πράγματά μας είναι πεταγμένα στο δρόμο. [...] Όταν φτάσαμε σπίτι η πόρτα ήταν κλειστή με μια αλυσίδα και έπρεπε να σκαρφαλώσω την περίφραξη. Τα πράγματά μου ήταν μέσα σε σακκούλια, έξω από την περίφραξη, έξω από την αυλή του σπιτιού. Ήταν να τον ρωτήσω γιατί έκαμε έτσι πράγματα επειδή δεν είχαν το δικαίωμα να κάμουν. Ήθελα να μου δείξουν το δικαστικό ένταλμα και μου είπε: βγες έξω αμέσως από την οικία μου επειδή θα σας σκοτώσω όλους».*

Σε ερώτηση της παρουσιάστριας πώς μιλά τόσο καλά ελληνικά η μικρή, η γιαγιά απάντησε:

κ. Τόμπας: *«Πρώτη τάξη την έκανε στη Ρουμανία, ξανά άρχισε εδώ στην Κύπρο πήγε πρώτη τάξη, για να μπορέσει να μάθει τη γλώσσα μέχρι να αρχίσει το σχολείο ξανά. Σε ενάμισι μήνα έμαθε, γιατί είναι ένα έξυπνο κορίτσι και είναι πολύ καλή μαθήτρια».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ποιες οι συνθήκες που ζούσατε πριν στην Ρουμανία»;*

κ. Τόμπας: *«Μαζί με τον άντρα μου Ζούσαμε εδώ και 35 χρόνια στη Ρουμανία. Ο άντρας μου ήταν πολλά καλός άνθρωπος. Επειδή τώρα δεν μπορώ να πω αυτό επειδή δεν είναι όπως ήταν πριν. Δεν ήταν πότης, αγαπούσε την οικογένειά του. Έχουμε 5 παιδιά, τους μεγαλώσουμε με αγάπη, μαζί μου. Ποτέ δε νόμισα ότι θα φτάσουμε σε αυτή την κατάσταση. Ήθελε απλώς να επισκεφτεί τα εγγόνια που γεννήθηκαν εδώ στην Κύπρο και δεν τους είδαμε ποτέ.»*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ρομπέρτα μου χθες το βράδυ που μιλήσαμε μου είπες ότι δεν ήθελες να μείνεις κάπου αλλού».*

Ρομπέρτα: *«Ε, ναι. Επειδή η γιαγιά με μεγάλωσε από μικρή και είναι σαν μαμά και μπαμπάς μου ο παππούς κι η γιαγιά. Γι' αυτό εγώ δε θέλω να πάω κάπου μακριά από την οικογένειά μου».*

-Χρ. Αριστοτέλους: *«Θέλεις όπου και να είσαι να είστε όλοι μαζί...».*

-Ρομπέρτα: *«Ναι, αυτό που θέλω. Οι όπως ήταν η μαμά και ο μπαμπάς που χωρίστηκαν από τους ίδιους. Εν θέλω να χωριστώ ούτε από την γιαγιά και τον παπού».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Ρομπέρτα μου, η σχέση που είχες εσύ μαζί με τους ανθρώπους που σας ενοικίαζαν το σπίτι ποια ήταν; Σε φρόντιζαν σου έδιναν κάτι να πάρεις στο σχολείο»;*

Ρομπέρτα: *«Ναι, κάποτε μου έφτιαχναν. Αυτό που δε μου άρεσε, τη νύχτα της Ανάστασης να πάω να τους πάρω Φως και να αρκέψουν να με δέρουν»;*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Θέλεις να μας πεις πώς ήταν αυτές οι 4-5 μέρες για σένα»;*

Ρομπέρτα: *«Ήταν σαν ένα κακό όνειρο. Δεν ξέρω. Φοβήθηκα. Δεν μπορούσα να κοιμηθώ τις νύχτες. Ήξερα ότι ο παππούς μου που είναι άρρωστος δεν κοιμόταν, κι η γιαγιά μου καθόταν όλη τη νύχτα να προσέχει τα πράγματα έξω».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Και καθόσουνα κι εσύ εκεί μαζί με τον παππού και τη γιαγιά».*

Ρομπέρτα: *«Ναι, αυτό έγινε».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Με τη θεία σου που μένει στην Κύπρο ποια είναι η σχέση σας»;*

Ρομπέρτα: *«Με τη θεία είναι καλή η σχέση, γιατί η θεία μου είναι και νονά μου, που με βάφτισε. Η θεία μου πάντα με πρόσεχε όταν ήθελα κάτι της ελαλούσα και πάντα μου το έφερνε. Αλλά και τώρα η θεία μου έφτασε σε κακή κατάσταση και δεν μπορεί να μας βοηθήσει».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Δεν μπορεί ούτε η ίδια να σας προσφέρει μια στέγη για να σας βοηθήσει».*

Ρομπέρτα: *«Ναι».*

Χρ. Αριστοτέλους: *«Μας εξήγησε και η Ρομπέρτα γιατί δεν έχει βοηθήσει η κόρη τους, γιατί δεν έχει τη δυνατότητα και το χώρο».*

Κ. Τόμπας (γιαγιά): *«Επειδή και η κόρη μου έχει 4 παιδιά. Και το σπίτι που μένει δεν κάνει ούτε για τα παιδιά της. Το κορίτσι μου δε δουλεύει, ο άντρας της βασανίζεται για να φέρει λεφτά σπίτι για να φέρνει λεφτά σπίτι να για να αγοράζουν φαί και δεν μπορώ να πιάσω από άλλα τέσσερα παιδιά το φαί από το στόμα, επειδή εγώ έχω ένα παιδί να μεγαλώσω παρόλο που μένω στη στράτα».*

Χρ. Αριστοτέλους: «Θέλω να πω ότι ήρθε μια κυρία τώρα εδώ στο ΜΕΓΑ με δάκρυα στα μάτια και μας έχε φέρει αυτή τη σακκούλα για την Ρομπέρτα, με ρούχα εδώ, ολοκαίνουρια ρούχα με τις ετικέτες πάνω και χρήματα, μας έχει φέρει 100 ευρώ. Και θέλω να πω και κάποια άλλα πράγματα τα οποία προσφέρουμε εμείς στη μικρή μας, την Ρομπέρτα. Ρομπέρτα μου τα ακούς όλα, τα βλέπεις όλα, εμείς σε βλέπουμε πλάτη, αλλά εσύ τα βλέπεις όλα και τα αντιλαμβάνεσαι όλα».

Ρομπέρτα: «Ναι, ναι»

Χρ. Αριστοτέλους: «Να πω, είδη ένδυσης από την εταιρεία Hand Ten, αξίας 70 ευρώ, δωροεπιταγή από τις υπεραγορές Άλφα Μέγα [...]».

Ρομπέρτα: «Ευχαριστώ».

Η γιαγιά καταληκτικά ευχαριστεί τους γείτονες που τους έφεραν φαγητό, συγκινείται και δακρύζει, κι η παρουσιάστρια ρωτά ξανά την ανήλικη αν θέλει να αναφέρει κάτι:

Ρομπέρτα: «Θέλω να πω σε όλους που βοήθησαν και μας βοηθούν ακόμα ένα μεγάλο ευχαριστώ επειδή εμείς ξανα ήμασταν στο δρόμο και κανένας δε μας βοήθησε».

3. Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00** κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής «**Για Σένα**» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους **παρουσιάστηκε ανήλικη, θύμα εγκληματικής ενέργειας** κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(γ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

4. Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00** κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής «**Για Σένα**» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους φιλοξενήθηκαν στο πρόγραμμα η δεκάχρονη Ρομπέρτα Τόμπας και η γιαγιά της κ. Βιολέτα Τόμπας, από τη Ρουμανία, από τις οποίες πήρε συνέντευξη η παρουσιάστρια, χωρίς ο τηλεοπτικός οργανισμός να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα ενδεχομένως να βλάψει **σοβαρά την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων** κατά παράβαση του άρθρου **29(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998, (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

5. Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00** κατά τη διάρκεια μετάδοσης της εκπομπής «**Για Σένα**» με την Χριστιάνα Αριστοτέλους παρουσιάστηκε το πρόβλημα που αντιμετωπίζει η οικογένεια Τόμπας και στο πλαίσιο της συζήτησης λέχθηκαν προσωπικά στοιχεία για τον κύριο Τόμπας **χωρίς ο τηλεοπτικός οργανισμός να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα διέπεται από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου του ατόμου** κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998, (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της παρουσίασης του θέματος, μίλησαν μεταξύ άλλων, η κυρία Βιολέτα Τόμπας σύζυγος του κ. Τόμπας, η οποία φιλοξενείτο στο στούντιο της εκπομπής και ο δικηγόρος της οικογένειας, κ. Παύλος Χριστοδουλίδης, που συνδέθηκε τηλεφωνικά.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε η κ. Τόμπας και ο δικηγόρος της οικογένειας, ο παππούς της ανήλικης ήρθε στην Κύπρο το 2010 μαζί με την εγγονή του για να επισκεφτεί την κόρη του που είναι νυμφευμένη με Κύπριο. Τον χτύπησε ιδιωτικό αυτοκίνητο, που οδηγούσε ένας αστυνομικός, έπεσε σε κώμα και

αναγκάστηκε να έρθει από τη Ρουμανία η σύζυγός του. Έκτοτε έμειναν εδώ μέχρι να ολοκληρωθεί η δίκη.

Ο δικηγόρος της οικογένειας, Παύλος Χριστοδουλίδης ανέφερε ότι στο δυστύχημα ο παππούς της ανήλικης, κ. Τόμπας, χτύπησε το κεφάλι του που του προκάλεσε οργανικό ψυχοσύνδρομο.

Παύλος Χριστοδουλίδης (δικηγόρος οικογένειας): *«Έχει χάσει τις βασικές ανθρώπινες αισθήσεις. Δεν αντιλαμβάνεται κίνδυνο, χαρά, δεν πονεί. Είναι σαν ζωντανός νεκρός. Είναι ανίκανος να φροντίσει τον εαυτό του με οποιοδήποτε τρόπο. Όλη μέρα είναι σαν ακίνητος. Κάποιες φάσεις τον πιάνουν κάτι σαν αναλαμπές [...]. Μέσα σε εκείνο το διάστημα. Κάποιες φορές έχει σοβαρές επιθετικές τάσεις σε οποιονδήποτε είναι μπροστά του. Δεν ξέρει ποια είναι η εγγονή του ή η γυναίκα του ή τα παιδιά του. Όποιος είναι κοντά του εκδηλώνεται επιθετικά εναντίον του. Αυτό μπορεί να διαρκέσει δευτερόλεπτα ή λεπτά».*

Ο δικηγόρος ανέφερε ότι ο οδηγός του οχήματος δεν παραδέχεται ότι χτύπησε τον κ. Τόμπας. Εξήγησε επίσης ότι η οικογένεια παραμένει στην Κύπρο εξαιτίας της δίκης, επειδή συνεχώς προκύπτουν θέματα που πρέπει να λυθούν, σημειώνοντας ότι δεν είναι το πιο εύκολο πράγμα για έναν τέτοιο ασθενή να ταξιδεύει με αεροπλάνο, καθώς δεν είναι ένας απλός επιβάτης. Ο κ. Χριστοδουλίδης είπε επίσης ότι σημειώθηκε καθυστέρηση στο να δοθεί έγκριση για διαχείριση της υπόθεσης, εξαιτίας του ότι ο κ. Τόμπας είναι ανίκανος να τη χειριστεί ο ίδιος. Για να καταστεί εφικτό να δοθεί η διαχείριση έγινε σειρά εξετάσεων.

Αναφέρουμε αποσπάσματα από τα λεχθέντα της κ. Βιολέτας Τόμπας, έτσι όπως η μεταφράστρια τα μετέφερε:

Η κ. Τόμπας σε ερώτηση της παρουσιάστριας ανέφερε: *«Άρχισε να γίνεται πολύ επιθετικός και έπρεπε να τον πάρουμε και στο ψυχιατρείο, με τη βοήθεια της*

Αστυνομίας που μας έδωσε ένταλμα από το Δικαστήριο για να μπορέσουμε να τον πάρουμε στο ψυχιατρικό νοσοκομείο. Μας έδωσε το δικαστήριο το ένταλμα, γιατί ο ίδιος δεν ήξερε τι πρέπει να κάνει με την υγεία του».

Χρ. Αριστοτέλους (παρουσιάστρια): *«Ποιες οι συνθήκες που ζούσατε πριν στην Ρουμανία»;*

κ. Τόμπας: *«Μαζί με τον άντρα μου ζούσαμε εδώ και 35 χρόνια στη Ρουμανία. Ο άντρας μου ήταν πολλά καλός άνθρωπος. Επειδή τώρα δεν μπορώ να πω αυτό επειδή δεν είναι όπως ήταν πριν. Δεν ήταν πότης, αγαπούσε την οικογένειά του. Έχουμε 5 παιδιά, τους μεγαλώσαμε με αγάπη, μαζί μου. Ποτέ δε νόμισα ότι θα φτάσουμε σε αυτή την κατάσταση. Ήθελε απλώς να επισκεφτεί τα εγγόνια που γεννήθηκαν εδώ στην Κύπρο και δεν τους είδαμε ποτέ.*

Ο οργανισμός, με επιστολή της κ. Ντιάνας Παυλίδου, εκ μέρους του Εκτελεστικού Διευθύνοντος Συμβούλου, ημερομ. **12.07.2013 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται ότι ο οργανισμός δεν εξέφρασε την επιθυμία να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και κατόπιν παρακολούθησης της εν λόγω εκπομπής κρίνουμε ότι:

Στις **08.05.2013** μεταξύ των ωρών **16:00-19:00**, ο οργανισμός μετέδωσε συνέντευξη της δεκάχρονης Ρομπέρτας Τόμπας, και της γιαγιάς της κ. Βιολέτας Τόμπας, από τη Ρουμανία, κατά τη διάρκεια της εκπομπής **«Για Σένα»** με την Χριστιάνα Αριστοτέλους:

- χωρίς ο τηλεοπτικός οργανισμός να έχει διασφαλίσει ότι ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων κατά παράβαση του άρθρου 29(1) (υποστοιχείο 4) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998, (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).
- χωρίς ο τηλεοπτικός οργανισμός να έχει διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα διέπεται από την αρχή του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου κατά παράβαση του άρθρου 26(1)(ε) (υποστοιχείο 5) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998, (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).
- όπου συμμετείχε παιδί κάτω των 16 ετών στο οποίο απευθύνθηκε η παρουσιάστρια με ερωτήσεις που αφορούν οικογενειακά θέματα ή θέματα πάνω στα οποία το παιδί δεν έχει την ικανότητα να απαντήσει ενσυνείδητα κατά παράβαση του Κανονισμού 31 (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).
- όπου παρουσιάστηκε ανήλικη ως μάρτυρας εγκληματικής ενέργειας κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(γ) (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).
- όπου δημοσιοποιήθηκε το όνομα ανήλικης που εμπλέκονται σε αστυνομική διαδικασία και η μετάδοση πληροφοριών που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς της κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(δ) (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 - 16 της Απόφασης).

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις απόψεις του οργανισμού, όπως διατυπώνονται στην επιστολή του ημερομ. **12.07.2013**, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Σχετικά με τις αναφορές για την κοινωνική προσφορά του οργανισμού η Αρχή σημειώνει ότι αναγνωρίζει το φιλανθρωπικό έργο του τηλεοπτικού οργανισμού και τον καλεί να συνεχίσει και να ενισχύσει αυτή τη δράση, ιδιαίτερα τη δύσκολη περίοδο που διανύει η πατρίδα μας. Είναι σαφώς σημαντικός ο ρόλος των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ στην αποκάλυψη δυσχερών και τραγικών καταστάσεων και δη όταν οι αποφάσεις ενηλίκων έχουν συνέπειες στη ζωή ανήλικων παιδιών. Ωστόσο, πρωταρχική μέριμνα των οργανισμών όταν μεταδίδονται θέματα που αφορούν στα παιδιά είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, η αξιοπρέπειά τους και η μη αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Η Αρχή σημειώνει με έμφαση ότι είναι θεμελιώδης υποχρέωση και ευθύνη των δημοσιογράφων να μην αποκαλύπτουν την ταυτότητα ανήλικων παιδιών. Οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι έχοντας συνειδητοποιήσει τη σημασία της ευθύνης αυτής, έχουν συμπεριλάβει σχετική πρόνοια στις Οδηγίες και Αρχές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων για την αναφορά θεμάτων που αφορούν παιδιά, στην οποία καλούν τους δημοσιογράφους να διαφυλάττουν κάθε οπτική ή άλλη αναγνώριση των παιδιών.

Η Αρχή θεωρεί ότι η παροχή αναγκαίων πληροφοριών από την εκπομπή προς τους πολίτες, που ενδεχομένως να ήθελαν να προσφέρουν βοήθεια, ήταν αναγκαία, αλλά η αποκάλυψη της ταυτότητας του παιδιού ουδόλως ήταν αναγκαία. Το όνομα της ανήλικης μεταδόθηκε κατά τη διάρκεια της εκπομπής, αναγράφηκε στην οθόνη και η παρουσιάστρια αναφερόταν σε αυτήν με το

όνομά της. Επίσης, αναφέρθηκε το όνομα της γιαγιάς της, η οποία ήταν συνεχώς στο στούντιο, ως επίσης δόθηκαν πληροφορίες για την οικογένεια.

Σε ό,τι αφορά στην ερώτηση του οργανισμού ***Βλάπτει την ηθική και πνευματική ανάπτυξη ενός ανηλίκου... η δημοσιοποίηση του δράματος και η εξεύρεση λύσης (στέγασης και σίτισης) που προέκυψε από την εκπομπή και δεν βλάπτει η δημόσια εικόνα διαπόμπευσης μιας οικογένειας στο δρόμο με την ανήλικη άστεγη και πεινασμένη;*** η Αρχή σημειώνει τα εξής:

Η δημοσιοποίηση της είδησης αυτής καθ' αυτής δεν είναι κατακριτέα, τουναντίον. Όπως προαναφέρθηκε, είναι καταλυτικός ο ρόλος των ΜΜΕ στην αποκάλυψη παρόμοιων θεμάτων και στη δημιουργία συνείδησης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας. Ωστόσο, η βοήθεια προς την ανήλικη και τους παππούδες της θα μπορούσε να είναι η ίδια, χωρίς την υπερβολική έκθεση της ανήλικης. Τα παιδιά βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, όπως και οι οικείοι τους σε τέτοιες περιπτώσεις. Η παρουσία των παιδιών δε προσφέρεται για εκμετάλλευση ή πρόκληση συναισθηματικών αντιδράσεων.

Είναι πρόδηλο ότι στην προετοιμασία μιας εκπομπής πρέπει να λαμβάνεται πάντα υπ' όψιν ότι η παρουσίαση του θέματος ενδέχεται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο παιδί. Ρεπορτάζ που αφορούν σε ανήλικα παιδιά πρέπει να προπαρασκευάζονται με ευαισθησία και να λαμβάνεται ειδική πρόνοια γι' αυτά, ώστε όσο σοβαρές κι αν είναι οι συνθήκες του γεγονότος που θα μεταδοθεί, να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να μην προκληθεί μεγαλύτερη ζημιά στο παιδί. Οι δημοσιογράφοι προτού προετοιμάσουν μία εκπομπή οφείλουν να βλέπουν την κατάσταση κι από την οπτική γωνία που αφορά στο παιδί.

Στην υπό αναφορά εκπομπή, η ερώτηση που απηύθυνε η δημοσιογράφος στη γιαγιά για το γεγονός ότι η ανήλικη μένει με τους παππούδες, κι η απάντηση της γιαγιάς στο στούντιο, στην παρουσία του παιδιού: ***Οι γονείς της την άφησαν στην επιμέλεια του Γραφείου Ευημερίας επειδή οι γονείς της δεν ήταν καλοί γονείς (η κάμερα δείχνει το στούντιο στο οποίο είναι η μικρή, με την πλάτη γυρισμένη στην κάμερα). Ακόμα κι αν ήταν ο γιος μου, δεν ήταν καλός γονέας. Και την πήραμε να την μεγαλώσουμε εμείς*** δεν εντάσσονται στο πλαίσιο που περιγράφει πιο πάνω η Αρχή για την προετοιμασία της εκπομπής. Ως επίσης, η ερώτηση που απηύθυνε η παρουσιάστρια σε ένα παιδί 10 χρονών *Με τη θεία σου που μένει στην Κύπρο ποια η σχέση σας; ή Αγάπη μου, θέλουμε να μας πεις πώς –δυσκολεύομαι κιόλας έτσι να ακούσουμε αυτά που θα ακούσουμε από το μωρό- πώς είναι η ζωή σου* είναι ερωτήσεις που μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί. Περαιτέρω, ερωτήσεις γενικές προς ένα παιδί όπως η εξής: *Θέλεις να μας πεις πώς ήταν αυτές οι 4-5 μέρες για σένα;* εμπερικλείουν τον κίνδυνο το παιδί να βιώσει ξανά αισθήματα δυσάρεστα: [...]. *Ρομπέρτα: Ήταν σαν ένα κακό όνειρο. Δεν ξέρω. Φοβήθηκα. Δεν μπορούσα να κοιμηθώ τις νύχτες. Ήξερα ότι ο παππούς μου που είναι άρρωστος δεν κοιμόταν, κι η γιαγιά μου καθόταν όλη τη νύχτα να προσέχει τα πράγματα έξω. Χρ. Αριστοτέλους: Και καθόσουνα κι εσύ εκεί μαζί με τον παππού και τη γιαγιά [...].*

Στην ερώτηση που υποβάλλει ο Οργανισμός: *Αλήθεια ποιοι πραγματικά είναι οι ένοχοι που αδιαφόρησαν*, η απάντηση θα έπρεπε να είχε δοθεί από τη διερευνητική δημοσιογραφία είτε αυτή αποτελεί ρεπορτάζ σε δελτίο ειδήσεων είτε αφιέρωμα στο πλαίσιο μιας εκπομπής, όπως η υπό αναφορά εκπομπή, ώστε να αποκαλυφθούν οι ενδεχόμενες παραλείψεις των αρμόδιων υπηρεσιών, ως επίσης να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία απέναντι σε τέτοια φαινόμενα όπως της πράξης του ιδιοκτήτη του σπιτιού.

Το έργο των δημοσιογράφων και των ΜΜΕ είναι σημαντικό για να ασκηθεί πίεση με στόχο την απάλειψη τέτοιων συμπεριφορών είτε από κρατικές υπηρεσίες είτε από πολίτες. Το δε ρεπορτάζ πρέπει να διενεργείται με τρόπο που να καθιστά κατανοητά στο μέσο πολίτη τα πιο πάνω και να δίδει πληροφορίες, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να προσφέρουν και να βοηθήσουν.

Σε ό,τι αφορά στο ερώτημα του οργανισμού: *Είναι σεβασμός στην προσωπικότητα και τον ιδιωτικό βίο (ποιον ιδιωτικό βίο;) η μη δημοσιοποίηση της ιστορίας που πράξαμε με απόλυτο σεβασμό και ευαισθησία και δεν είναι προσβολή για τις αρχές και την κοινωνία μας η εικόνα της ανήλικης με τον παππού και την γιαγιά πάνω στη λεωφόρο άυπνοι και νηστικοί επί τρεις μέρες;*, η Αρχή σημειώνει ότι:

Επαναλαμβάνει τα ως άνω σχόλια για το γεγονός ότι τα ΜΜΕ οφείλουν να μεταδίδουν σχετικές ειδήσεις. Ο τηλεοπτικός οργανισμός όφειλε να μεταδώσει την είδηση, να ενημερώσει και να διαφωτίσει. Η ευαισθητοποίηση του κοινού, η δημιουργία συνείδησης και η αφύπνιση μπορεί να επιτευχθούν και με τρόπο που να διασφαλίζεται ο σεβασμός στην προσωπικότητα και στον ιδιωτικό βίο του ατόμου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, η μετάδοση λεπτομερειών για την κατάσταση της υγείας του παππού της ανήλικης και η εκτεταμένη αναφορά στην περίπτωση του, τόσο από τον δικηγόρο, όσο και από την σύζυγο του ασθενή, δεν εξυπηρετεί την ενημέρωση του πολίτη και το στόχο για βοήθεια της οικογένειας. Η κάλυψη των ΜΜΕ σε ιστορίες όπως η προκειμένη, θα είναι για μικρή χρονική περίοδο. Ωστόσο, οι ασθενείς θα ζήσουν την υπόλοιπη ζωή τους και οι δημοσιογράφοι οφείλουν πάντοτε να έχουν υπ' όψιν τις συνέπειες του ρεπορτάζ τους. Τα αποσπάσματα που παρατίθενται δείχνουν ότι δεν

εξασφαλίστηκε ο σεβασμός στην προσωπικότητα και τον ιδιωτικό βίο του ατόμου:

κ. Τόμπας: *Μαζί με τον άντρα μου ζούσαμε εδώ και 35 χρόνια στη Ρουμανία. Ο άντρας μου ήταν πολλά καλός άνθρωπος. Επειδή τώρα δεν μπορώ να πω αυτό επειδή δεν είναι όπως ήταν πριν. Δεν ήταν πότης, αγαπούσε την οικογένειά του. Έχουμε 5 παιδιά, τους μεγαλώσαμε με αγάπη, μαζί μου. Ποτέ δε νόμισα ότι θα φτάσουμε σε αυτή την κατάσταση. Ήθελε απλώς να επισκεφτεί τα εγγόνια που γεννήθηκαν εδώ στην Κύπρο και δεν τους είδαμε ποτέ (...). Άρχισε να γίνεται πολύ επιθετικός και έπρεπε να τον πάρουμε και στο ψυχιατρείο, με τη βοήθεια της Αστυνομίας που μας έδωσε ένταλμα από το Δικαστήριο για να μπορέσουμε να τον πάρουμε στο ψυχιατρικό νοσοκομείο. Μας έδωσε το δικαστήριο το ένταλμα, γιατί ο ίδιος δεν ήξερε τι πρέπει να κάνει με την υγεία του. (...) Δικηγόρος: Έχει χάσει τις βασικές ανθρώπινες αισθήσεις. Δεν αντιλαμβάνεται κίνδυνο, χαρά, δεν πονεί. Είναι σαν ζωντανός νεκρός. Είναι ανίκανος να φροντίσει τον εαυτό του με οποιοδήποτε τρόπο. Όλη μέρα είναι σαν ακίνητος. Κάποιες φάσεις τον πιάνουν κάτι σαν αναλαμπές [...]. Μέσα σε εκείνο το διάστημα. Κάποιες φορές έχει σοβαρές επιθετικές τάσεις σε οποιονδήποτε είναι μπροστά του. Δεν ξέρει ποια είναι η εγγονή του ή η γυναίκα του ή τα παιδιά του. Όποιος είναι κοντά του εκδηλώνεται επιθετικά εναντίον του. Αυτό μπορεί να διαρκέσει δευτερόλεπτα ή λεπτά.*

Η Αρχή θεωρεί πολύ σοβαρό το γεγονός ότι δημοσιοποιήθηκε το όνομα ανήλικης που εμπλέκεται σε αστυνομική διαδικασία και μεταδόθηκαν πληροφορίες που οδηγούν στην αποκάλυψη της ταυτότητάς της. Ήταν, μάλιστα, εις γνώση της παρουσιάστριας, αφού ζήτησε την παρέμβαση του εκπροσώπου Τύπου της Αστυνομίας, Ανδρέα Αγγελίδη, ο οποίος ανέφερε ότι διερευνάται η υπόθεση.

Στόχος των ΜΜΕ πρέπει να είναι η προπαρασκευή των ειδήσεων με ευθύνη και να αναλογίζονται πάντοτε τις επιδράσεις του ρεπορτάζ στα παιδιά, ως επίσης και ποιο είναι το τελικό προϊόν της είδησης στο θεατή. Η συναισθηματική αντίδραση ή η ενημέρωση; Ο στόχος της μετάδοσης της είδησης, του ρεπορτάζ και της εκπομπής πρέπει να είναι μια έρευνα ακριβής και τεκμηριωμένη, κι όχι η έκθεση του παιδιού.

Καταληκτικά και επί των σχολίων του οργανισμού για το φιλανθρωπικό έργο και τις *δραματικές μέρες που ζούμε λόγω της πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης*, η Αρχή επικροτεί την πολιτική αλληλεγγύης και κοινωνικής προσφοράς και επαναλαμβάνει ότι καλεί τον Οργανισμό να τη συνεχίσει και να την ενισχύσει. Αναντίλεκτα, οι περιπτώσεις οικογενειών που θα χρειάζονται βοήθεια θα αυξάνονται, κι η παρέμβαση των ΜΜΕ είναι σημαντική. Η βοήθεια, όμως, και δη σε ανήλικους μπορεί να επέλθει χωρίς να στιγματιστεί το παιδί. Στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης ο ίδιος ο οργανισμός θα πρέπει να εφιστά τις αρχές αυτές στους δημοσιογράφους, αφού στόχος του είναι η συνέχιση της φιλανθρωπικής δράσης και της αποκάλυψης τέτοιων θεμάτων.

Ο οργανισμός δεν πρέπει να εκπλήσσεται, όπως είναι η αναφορά στην επιστολή ημερ. 12.07.2013, ούτε να θλίβεται. Είναι, πλέον, αποδεκτός και κατανοητός ο σημαντικός ρόλος της τηλεόρασης και οι επιδράσεις στο παιδί, είτε είναι παιδί που συμμετέχει είτε παιδί θεατής. Ο ρόλος που διαδραματίζει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών, ως επίσης και η επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά είναι εύρημα πολυάριθμων ερευνών, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους. Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεων των παιδιών.

Το συγκεκριμένο ρεπορτάζ μεταδόθηκε σε οικογενειακή ζώνη, και μάλιστα σε απογευματινές ώρες, κατά τις οποίες παρακολουθούν τηλεόραση και μικρά παιδιά κάτω των δώδεκα ετών.

Συνεπώς, η Αρχή σημειώνει ότι εκπομπές στις οποίες παρουσιάζονται περιπτώσεις ανθρώπων και λεπτά ζητήματα όπως το ευαίσθητο θέμα εγκατάλειψης παιδιού από τους γονείς του, το οποίο μεγαλώνει με τους παππούδες σε μια ξένη χώρα, ο εξαναγκασμός της οικογένειας σε έξωση και η εμπλοκή του παιδιού σε αστυνομική έρευνα για το υπό αναφορά θέμα, είναι λεπτά ζητήματα που χρίζουν συμβουλών από ειδικούς στο στούντιο. Σε ό,τι αφορά στα παιδιά θεατές, που δεν είναι εξοικειωμένα με τέτοιου είδους θέματα, δημιουργούνται ενδεχομένως αρνητικές συναισθηματικές επιδράσεις, οπότεν θα βοηθούσε η παρουσία ειδικού ή/και ειδικών οι οποίοι επεξηγούν με τον ορθό τρόπο και δίδουν ερμηνεία που είναι δυνατόν να γίνει κατανοητή από τα παιδιά, χωρίς να καταφεύγουν στο μελόδραμα.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά. Εξ ου και στην κυπριακή Νομοθεσία, ο Νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά, θέτει περιορισμούς αναφορικά με την αποκάλυψη της ταυτότητάς τους, τις ερωτήσεις που μπορούν να τεθούν σε ένα παιδί, καθώς και ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης. Σκοπός του Νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που ενδέχεται να τα βλάψουν ή να τα φοβίσουν, καθώς επίσης λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της Νομοθεσίας και ως εκ τούτου

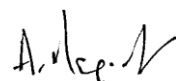
προβαίνει σε συστηματικό έλεγχο των προγραμμάτων που μεταδίδονται κατά τη διάρκεια της οικογενειακής ζώνης.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των **άρθρων 29(1)** (υποστοιχείο **4**) και **26(1)(ε)** (υποστοιχείο **5**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 31** (υποστοιχείο **1**), **32(3)(γ)** (υποστοιχείο **3**) και **32(3)(δ)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες των **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 36/2013(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 16 Οκτωβρίου, 2013

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

Ο κ. Αρτέμης Αρτεμίου, Αντιπρόεδρος και η κ. Μαίρη Κουτσελίνη, Μέλος, ειδοποιήθηκαν κανονικά για τη συνεδρία αλλά δεν παρευρέθηκαν λόγω επαγγελματικής υποχρέωσης.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **17 Ιουλίου 2013** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των **άρθρων 29(1)** και **26(1)(ε)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 31, 32(3)(γ)** και **32(3)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Τα πιο πάνω άρθρα αναφέρουν:

26.—(1) *Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές—*

(ε) του σεβασμού της προσωπικότητας, της υπόληψης και του ιδιωτικού βίου του ατόμου·

29.—(1) *Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.*

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

31. *Σε περίπτωση συμμετοχής παιδιών σε εκπομπή απαγορεύονται:*

(β) οι ερωτήσεις σε παιδιά κάτω των 16 ετών που αφορούν οικογενειακά θέματα ή θέματα πάνω στα οποία το παιδί δεν έχει την ικανότητα να απαντήσει ενσυνείδητα.

32-(3) *Απαγορεύεται-*

(γ) η παρουσίαση ανηλίκων ως μαρτύρων ή θυμάτων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων από τι ειδησεογραφικές και άλλες ενημερωτικές εκπομπές των σταθμών. Επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση, εφόσον είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και μόνο ύστερα από γραπτή άδεια του κηδεμόνα·

(δ) η δημοσιοποίηση των ονομάτων ανηλίκων που εμπλέκονται σε αστυνομικές ή δικαστικές διαδικασίες και η μετάδοση οποιασδήποτε πληροφορίας που δυνατόν να οδηγήσει στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **02.09.2013** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Εκτελεστικού Διευθύνοντος Συμβούλου, Κώστα Ζερβού, ημερ. **16.09.2013 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, απέστειλε τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή λαμβάνει υπόψη την απολογία του τηλεοπτικού οργανισμού στην προαναφερθείσα επιστολή του ημερ.16.09.2013, κι εφόσον αναφέρεται σε αυτήν ότι «δεν υπήρξε οποιαδήποτε στόχευση πέραν από την κοινωνική ευαισθητοποίηση και την ανάδειξη ενός σοβαρού προβλήματος με απώτερο σκοπό τη δραστηριοποίηση των αρμοδίων και την ευαισθητοποίηση όλων των εμπλεκομένων φορέων της πολιτείας», η Αρχή αναμένει ότι σε παρόμοιες μελλοντικές περιπτώσεις ο τηλεοπτικός οργανισμός θα προχωρήσει σε αυτορρύθμιση και θα λάβει υπόψη τη νομοθεσία και τις υποδείξεις της Αρχής.

Η Αρχή επαναλαμβάνει, ως και στην πρώτη Απόφασή της ημερ. 17.07.2013, ότι ο οργανισμός έχει την υποχρέωση όταν μεταδίδονται θέματα που αφορούν

στα παιδιά, πρωταρχικό μέλημά του να είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, η αξιοπρέπειά τους και η μη αποκάλυψη της ταυτότητάς τους.

Αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση και ευθύνη των δημοσιογράφων να μην αποκαλύπτουν την ταυτότητα ανήλικων παιδιών, γι' αυτό εξάλλου έχει περιληφθεί σχετική πρόνοια στις Οδηγίες και Αρχές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων για την αναφορά θεμάτων που αφορούν παιδιά, στην οποία καλούν τους δημοσιογράφους να διαφυλάττουν κάθε οπτική ή άλλη αναγνώριση των παιδιών.

Η Αρχή επικροτεί την πολιτική αλληλεγγύης και κοινωνικής προσφοράς των ΜΜΕ και καλεί τον Οργανισμό να τη συνεχίσει και να την ενισχύσει. Όπως τονίστηκε στην Απόφαση της Αρχής ημερ. 17.07.2013, ιδιαίτερα στις συνθήκες **πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης** που βιώνει η χώρα, αναντίλεκτα, οι περιπτώσεις οικογενειών που θα χρειάζονται βοήθεια θα αυξάνονται, κι η παρέμβαση των ΜΜΕ είναι σημαντικό για να ασκηθεί πίεση με στόχο την απάλειψη τέτοιων συμπεριφορών είτε από κρατικές υπηρεσίες είτε από πολίτες. Ωστόσο, ο στόχος της μετάδοσης της είδησης, του ρεπορτάζ και της εκπομπής πρέπει να είναι μια έρευνα ακριβής και τεκμηριωμένη, κι όχι η έκθεση του παιδιού.

Τα παιδιά βρίσκονται σε ευάλωτη θέση, όπως και οι οικείοι τους σε τέτοιες περιπτώσεις. Η παρουσία των παιδιών δε προσφέρεται για εκμετάλλευση ή πρόκληση συναισθηματικών αντιδράσεων. Στο πλαίσιο της αυτορρύθμισης ο ίδιος ο οργανισμός θα πρέπει να εφιστά τις αρχές αυτές στους δημοσιογράφους, αφού στόχος του είναι η συνέχιση της φιλανθρωπικής δράσης και της αποκάλυψης τέτοιων θεμάτων.

Απαιτείται να δίνεται περισσότερη έμφαση στη διερευνητική δημοσιογραφία είτε αυτή αποτελεί ρεπορτάζ σε δελτίο ειδήσεων είτε αφιέρωμα στο πλαίσιο

μιας εκπομπής, όπως η υπό αναφορά εκπομπή, ώστε να αποκαλυφθούν οι ενδεχόμενες παραλείψεις των αρμόδιων υπηρεσιών, ως επίσης να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία απέναντι σε τέτοια φαινόμενα όπως της πράξης του ιδιοκτήτη του σπιτιού.

Η Αρχή θεωρεί πολύ σοβαρό το γεγονός ότι δημοσιοποιήθηκε το όνομα ανήλικης που εμπλέκεται σε αστυνομική διαδικασία και μεταδόθηκαν πληροφορίες που οδηγούν στην αποκάλυψη της ταυτότητάς της. Ήταν, μάλιστα, εις γνώση της παρουσιάστριας, αφού ζήτησε την παρέμβαση του εκπροσώπου Τύπου της Αστυνομίας, Ανδρέα Αγγελίδη, ο οποίος ανέφερε ότι διερευνάται η υπόθεση.

Το συγκεκριμένο ρεπορτάζ μεταδόθηκε σε οικογενειακή ζώνη, και μάλιστα σε απογευματινές ώρες, κατά τις οποίες παρακολουθούν τηλεόραση και μικρά παιδιά κάτω των δώδεκα ετών. Συνεπώς, η Αρχή σημειώνει ότι εκπομπές στις οποίες παρουσιάζονται περιπτώσεις ανθρώπων και λεπτά ζητήματα όπως το ευαίσθητο θέμα εγκατάλειψης παιδιού από τους γονείς του, το οποίο μεγαλώνει με τους παππούδες σε μια ξένη χώρα, ο εξαναγκασμός της οικογένειας σε έξωση και η εμπλοκή του παιδιού σε αστυνομική έρευνα για το υπό αναφορά θέμα, είναι λεπτά ζητήματα που χρίζουν συμβουλών από ειδικούς στο στούντιο. Σε ό,τι αφορά στα παιδιά θεατές, που δεν είναι εξοικειωμένα με τέτοιου είδους θέματα, δημιουργούνται ενδεχομένως αρνητικές συναισθηματικές επιδράσεις, οπότε θα βοηθούσε η παρουσία ειδικού ή/και ειδικών οι οποίοι επεξηγούν με τον ορθό τρόπο και δίδουν ερμηνεία που είναι δυνατόν να γίνει κατανοητή από τα παιδιά, χωρίς να καταφεύγουν στο μελόδραμα.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπια της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τον Εκτελεστικό

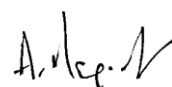
Διευθύνοντα Σύμβουλο, Κώστα Ζερβό, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ως επίσης τη σοβαρότητα των παραβάσεων και τη συμπεριφορά του οργανισμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό τις εξής κυρώσεις:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **8.05.2013** το διοικητικό πρόστιμο των **€1.400** όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του **άρθρου 29(1) (υποστοιχείο 4)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, το διοικητικό πρόστιμο των **€200**.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(ε) (υποστοιχείο 5)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, το διοικητικό πρόστιμο των **€200**.
- Για την παράβαση του **κανονισμού 31 (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) το διοικητικό πρόστιμο των **€200**.
- Για την παράβαση του **κανονισμού 32(3)(δ) (υποστοιχείο 2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€400**.
- Για την παράβαση του **κανονισμού 32(3)(γ) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€400**.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου **το διοικητικό πρόστιμο των €1.400** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

N.X.